

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- I. Η αοριστία των ρυθμίσεων του ανταγωνιστικού δικαίου δημιουργεί πεδίο έντασης, μεταξύ ασφάλειας δικαίου και δίκαιης ατομικής ρύθμισης 1
- II. Σκοπός της εργασίας: η συστηματική ένταξη των παρεπόμενων περιορισμών στο ανταγωνιστικό δίκαιο (των συμπράξεων και των συγκεντρώσεων) 2
- III. Η διάπλαση γενικού δικαίου παρεπόμενων περιορισμών προσφέρει όχι μόνον ασφαλείς αλλά και δίκαιες ανταγωνιστικές ρυθμίσεις..... 6

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Το περιεχόμενο της ρήτρας, που απαγορεύει τον ανταγωνισμό, και η σχέση της με την κύρια συμφωνία, για τη μεταβίβαση της επιχείρησης

- I. Γενικά 9
- II. Η κύρια συμφωνία για τη μεταβίβαση της επιχείρησης..... 11
  - A. Το ελάχιστο περιεχόμενο της συμφωνίας 11
  - B. Ρήτρα μη ανταγωνισμού χωρίς την κύρια συμφωνία, για τη μεταβίβαση επιχείρησης..... 19
- III. Βασικές παραλλαγές της παρεπόμενης ρήτρας απαγόρευσης ανταγωνισμού..23
  - A. Το ελάχιστο λειτουργικό περιεχόμενο της ρήτρας.....23
  - B. Οι υπόχρεοι της παράλειψης ανταγωνισμού.....24
  - Γ. Το αντικείμενο της υποχρέωσης για παράλειψη ανταγωνισμού.....27
  - Δ. Η χρονική διάρκεια της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού 35
  - E. Η γεωγραφική έκταση της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού 36
- IV. Ο παρεπόμενος χαρακτήρας της ρήτρας απαγόρευσης ανταγωνισμού 38
  - A. Η ρήτρα απαγόρευσης ανταγωνισμού, ως μέρος, ενός ευρύτερου, συμβατικού πλαισίου.....38
  - B. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κύριας συμφωνίας, για τη μεταβίβαση της επιχείρησης 39
  - Γ. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού δεν αποτελεί «σύμφυτο» περιορισμό του ανταγωνισμού στη σύμβαση μεταβίβασης επιχείρησης.....41

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Η ρήτρα απαγόρευσης ανταγωνισμού στη μεταβίβαση επιχείρησης που αποτελεί συγκέντρωση

I. Το κανονιστικό πλαίσιο, ενωσιακό και εθνικό.....	43
Α. Ο έλεγχος της συνολικής συμφωνίας με το δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού.....	43
Β. Η έγκριση της συγκέντρωσης καλύπτει και τους παρεπόμενους, της συγκέντρωσης, περιορισμούς του ανταγωνισμού.....	46
II. Ερμηνεία κι εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου.....	55
Α. Τα ερμηνευτικά ζητήματα.....	55
Β. Η μεταβίβαση επιχείρησης, ως συγκέντρωση.....	56
Γ. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού σε βάρος του πωλητή, ως παρεπόμενος περιορισμός.....	59
Δ. Η «κάλυψη» της ρήτρας μη ανταγωνισμού από την έγκριση της συγκέντρωσης.....	94

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Η ανταγωνισμική νομιμότητα των παρεπόμενων περιορισμών, ως (ειδική) ρυθμιστική έκφραση της (γενικής) αρχής του παρεπομένου στο δίκαιο των συμπράξεων

I. Το περιεχόμενο της αρχής του παρεπομένου.....	167
II. Η αρχή του παρεπομένου, ως αρχή του ανταγωνισμικού δικαίου που περιορίζει την απαγόρευση των συμπράξεων.....	168
Α. Η ανάγκη ερμηνευτικού περιορισμού της, γενικόλογης, απαγόρευσης των συμπράξεων.....	168
Β. Ο ερμηνευτικός περιορισμός της αντιανταγωνιστικής σύμπραξης, κατά την παρ. 1 των άρθρων 101 ΣΛΕΕ και 1 ν. 3959/2011, παρά τις νομοθετημένες, ρητές, εξαιρέσεις της παρ. 3 (Η μέθοδος του περιορισμού).....	171
Γ. Η αρχή του παρεπομένου στη ρήτρα παράλειψης ανταγωνισμού που συνοδεύει μεταβίβαση επιχείρησης, χωρίς τα χαρακτηριστικά της συγκέντρωσης.....	183
III. Η ευρωπαϊκή εκδοχή της ανταγωνισμικής αρχής (των αγγλοσαξονικών εννόμων τάξεων) rule of reason και η, αναφερόμενη ως παραλλαγή της, ancillary restraints doctrine.....	189
Α. Η αρχή rule of reason, ως περιστολή της απαγόρευσης των συμπράξεων.....	189
Β. Η προσπάθεια υποδοχής (Rezeption) του rule of reason και της ancillary restraints doctrine στο ενωσιακό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού....	196

IV. Η συστηματική ένταξη της αρχής του παρεπομένου στο (ενωσιακό και εθνικό) δίκαιο των συμπράξεων	205
Α. Η ανάγκη διαμόρφωσης της αρχής δεν είναι μόνο πρακτική (τυπική – διαδικαστική) αλλά είναι και ρυθμιστική (ουσιαστική).....	205
Β. Το, μεταγενέστερο, δίκαιο των παρεπόμενων, τη συγκέντρωσης, περιορισμών του ανταγωνισμού, ως νομοθετική βάση της αρχής του παρεπομένου.....	209

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

I. Το παράδειγμα της ρήτρας παράλειψης ανταγωνισμού στη μεταβίβαση επιχείρησης	215
II. Η ανάγκη ερμηνευτικού περιορισμού της απαγόρευσης των συμπράξεων	216
III. Το δίκαιο των παρεπόμενων της συγκέντρωσης περιορισμών του ανταγωνισμού	217
IV. Η αρχή του παρεπομένου, ως γενική αρχή του δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού.....	219

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- I. Η αοριστία των ρυθμίσεων του ανταγωνιστικού δικαίου δημιουργεί πεδίο έντασης, μεταξύ ασφάλειας δικαίου και δίκαιης ατομικής ρύθμισης 1
- II. Σκοπός της εργασίας: η συστηματική ένταξη των παρεπόμενων περιορισμών στο ανταγωνιστικό δίκαιο (των συμπράξεων και των συγκεντρώσεων) 2
- III. Η διάπλαση γενικού δικαίου παρεπόμενων περιορισμών προσφέρει όχι μόνον ασφαλείς αλλά και δίκαιες ανταγωνιστικές ρυθμίσεις..... 6

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Το περιεχόμενο της ρήτρας, που απαγορεύει τον ανταγωνισμό, και η σχέση της με την κύρια συμφωνία, για τη μεταβίβαση της επιχείρησης

- I. Γενικά 9
- II. Η κύρια συμφωνία για τη μεταβίβαση της επιχείρησης..... 11
  - A. Το ελάχιστο περιεχόμενο της συμφωνίας 11
    - 1. Η επιχείρηση, ως αντικείμενο της μεταβίβασης..... 13
    - 2. Απαραίτητη η μεταβίβαση άυλων επιχειρησιακών αγαθών για τη ρήτρα μη ανταγωνισμού..... 14
    - 3. Η μεταβίβαση πελατείας αρκεί για τη μεταβίβαση επιχείρησης..... 17
  - B. Ρήτρα μη ανταγωνισμού χωρίς την κύρια συμφωνία, για τη μεταβίβαση επιχείρησης..... 19
    - 1. Το ζήτημα της εξαγοράς ανταγωνισμού.....20
    - 2. Ειδικότερες περιπτώσεις εξαγοράς ανταγωνισμού (ή της εξαγοράς ανταγωνιστή) 21
- III. Βασικές παραλλαγές της παρεπόμενης ρήτρας απαγόρευσης ανταγωνισμού..23
  - A. Το ελάχιστο λειτουργικό περιεχόμενο της ρήτρας.....23
  - B. Οι υπόχρεοι της παράλειψης ανταγωνισμού.....24
  - Γ. Το αντικείμενο της υποχρέωσης για παράλειψη ανταγωνισμού.....27
    - 1. Γενική ρήτρα απαγόρευσης ανταγωνισμού.....28
    - 2. Ειδικές ρήτρες απαγόρευσης ανταγωνισμού.....29
      - α. Απαγόρευση απόσπασης πελατείας 30

β. Απαγόρευση ίδρυσης ανταγωνιστικής επιχείρησης ή απόκτησης αποφασιστικής συμμετοχής σε αυτή.....	31
γ. Απαγόρευση απόσπασης προσωπικού	32
δ. Απαγόρευση ανακοίνωσης εμπορικών ή βιομηχανικών απορρήτων ...	33
ε. Απαγόρευση χρήσης διακριτικών γνωρισμάτων.....	34
Δ. Η χρονική διάρκεια της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού	35
Ε. Η γεωγραφική έκταση της υποχρέωσης μη ανταγωνισμού	36
IV. Ο παρεπόμενος χαρακτήρας της ρήτηρας απαγόρευσης ανταγωνισμού	38
Α. Η ρήτρα απαγόρευσης ανταγωνισμού, ως μέρος, ενός ευρύτερου, συμβατικού πλαισίου	38
Β. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού δεν αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κύριας συμφωνίας, για τη μεταβίβαση της επιχείρησης	39
Γ. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού δεν αποτελεί «σύμφυτο» περιορισμό του ανταγωνισμού στη σύμβαση μεταβίβασης επιχείρησης.....	41

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Η ρήτρα απαγόρευσης ανταγωνισμού στη μεταβίβαση επιχείρησης που αποτελεί συγκέντρωση

I. Το κανονιστικό πλαίσιο, ενωσιακό και εθνικό.....	43
Α. Ο έλεγχος της συνολικής συμφωνίας με το δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού	43
1. Η διασταύρωση του δικαίου των συμπράξεων με το δίκαιο των συγκεντρώσεων.....	43
2. Αξιοποίηση της αστικολογικής θεωρίας των «μεικτών» συμβάσεων	44
Β. Η έγκριση της συγκέντρωσης καλύπτει και τους παρεπόμενους, της συγκέντρωσης, περιορισμούς του ανταγωνισμού	46
1. Από τον έλεγχο των συγκεντρώσεων με το δίκαιο των συμπράξεων στον έλεγχο συμπράξεων (των παρεπόμενων περιορισμών) με το δίκαιο των συγκεντρώσεων	46
2. Ο βασικός κανόνας του ενωσιακού δικαίου για τους παρεπόμενους, της συγκέντρωσης, περιορισμούς του ανταγωνισμού	48
3. Η «κάλυψη» των παρεπόμενων περιορισμών του ανταγωνισμού από την έγκριση της συγκέντρωσης δεν (επιτρέπεται να) αποκλείει τον έλεγχό τους κατά το δίκαιο των συμπράξεων	49
4. Οι, σχετικές με τους παρεπόμενους περιορισμούς, γενικές αρχές του νέου ενωσιακού δικαίου των συγκεντρώσεων και των συμπράξεων	53
α. Κεντρικός ο έλεγχος των συγκεντρώσεων, αποκεντρωμένος ο έλεγχος των συμπράξεων	53

β. Η αρχή της αυτοαξιολόγησης για τις συμπράξεις και το σύστημα της, απευθείας, εξαιρέσής τους από τη νόμιμη απαγόρευση	54
II. Ερμηνεία κι εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου.....	55
Α. Τα ερμηνευτικά ζητήματα	55
Β. Η μεταβίβαση επιχείρησης, ως συγκέντρωση.....	56
Γ. Η ρήτρα μη ανταγωνισμού σε βάρος του πωλητή, ως παρεπόμενος περιορισμός	59
1. Η κανονιστική έννοια του παρεπόμενου περιορισμού	59
2. Η ερμηνεία του περιορισμού, ως παρεπόμενου	61
α. Περιορισμός: η ουσιαστική προϋπόθεση	61
αα. Η έννοια του περιορισμού συμπίπτει, κατ' αρχήν, με αυτή του δικαίου των συμπράξεων.....	61
ββ. Η διαμορφωμένη πρακτική με βάση τις Ανακοινώσεις και τις Αποφάσεις της Επιτροπής	62
γγ. Δεν είναι παρεπόμενοι οι «ανεπαίσθητοι» περιορισμοί του ανταγωνισμού	63
δδ. Δεν είναι παρεπόμενοι περιορισμοί του ανταγωνισμού οι συμφωνίες κυρίων (gentlemen's agreement).....	65
εε. Η ρήτρα απαγόρευσης ανταγωνισμού αποτελεί παρεπόμενο περιορισμό, αφού, πάντοτε κι εξ ορισμού, περιορίζει την ελευθερία ανταγωνισμού	66
β. Άμεσα συνδεδεμένος με τη συγκέντρωση: η λειτουργική προϋπόθεση.....	66
αα. Γενικά	66
ββ. Διάκριση από τα αναπόσπαστα μέρη της συγκέντρωσης	69
γγ. Διάκριση από τις συμφωνίες που τυχαία σχετίζονται με τη συγκέντρωση.....	72
γ. Απαραίτητος για την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης: η νομιμοποιητική προϋπόθεση	74
αα. Γενικά	74
ββ. Οι ειδικότερες προβλέψεις της Ανακοίνωσης	77
γγ. Ερμηνευτική βοήθεια από την έννοια του «απαραίτητου» περιορισμού στο άρθρο 101 παρ. 3 εδ. α ΣΛΕΕ.....	78
i. Η νομοθετημένη εξαίρεση από την απαγόρευση των συμπράξεων ...	78
ii. Η εξειδίκευση της εξαίρεσης με τους κανονισμούς ομαδικής απαλλαγής.....	80
iii. Η μεταφορά των ερμηνευτικών συμπερασμάτων στο δίκαιο των παρεπόμενων, της συγκέντρωσης, περιορισμών του ανταγωνισμού.....	83

δδ. Ερμηνεία με βάση την αρχή της αναλογικότητας.....	85
i. Το περιεχόμενο της αρχής της αναλογικότητας, ως γενικής αρχής δικαίου	85
ii. Η επιμέρους αρχή της προσφορότητας	86
iii. Η επιμέρους αρχή της αναγκαιότητας	87
iv. Η αρχή της αναλογικότητα <i>stricto sensu</i>	90
v. Η εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας στη ρήτρα μη ανταγωνισμού που συνοδεύει μεταβίβαση επιχείρησης με χαρακτήρα συγκέντρωσης.....	92
Δ. Η «κάλυψη» της ρήτρας μη ανταγωνισμού από την έγκριση της συγκέντρωσης.....	94
1. Η νομοθετική ρύθμιση που εισάγει τον κανόνα της «κάλυψης» και η κοινοτική καταγωγή της.....	94
α. Το περιεχόμενο του κανόνα	94
β. Τα κύρια ερμηνευτικά ζητήματα	95
αα. Για την έκταση της «κάλυψης»	95
ββ. Για την έκταση του ελέγχου	96
2. Η προϊστορία του κοινοτικού κανόνα της «κάλυψης»	97
α. Ο κανόνας της «κάλυψης», ως ρύθμιση πρακτικής ανάγκης.....	97
β. Οι διαφορετικές θέσεις της Επιτροπής και του ΠΕΚ (τόρα: Γενικό Δικαστήριο).....	99
γ. Ο κανόνας της «κάλυψης», ως ουσιαστικό ανταγωνιστικό δίκαιο.....	101
3. Ο έλεγχος της ρήτρας μη ανταγωνισμού, ως σύστοιχο της «κάλυψης» της από την έγκριση της συγκέντρωσης	102
α. Ούτε γνωστοποιούνται πλέον οι συμπράξεις στην Επιτροπή ούτε και εκδίδει αυτή αρνητικές πιστοποιήσεις.....	102
β. Οι παρεπόμενοι περιορισμοί του ανταγωνισμού δεν αποτελούν, κατ' αρχήν, περιεχόμενο της γνωστοποίησης των συγκεντρώσεων ...	103
γ. Ομοούσια της αρνητικής πιστοποίησης η έγκριση των παρεπόμενων περιορισμών που, κατ' εξαίρεση, γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή μαζί με τη συγκέντρωση, επειδή δημιουργούν ανεπίλυτα και καινοφανή προβλήματα	104
δ. Ο κανόνας της «κάλυψης» θεσπίστηκε ως διαδικαστικό ή ως ουσιαστικό δίκαιο;.....	104
4. Το διαδικαστικό δίκαιο του κανόνα της «κάλυψης».....	107
α. Οι παρεπόμενοι περιορισμοί, ως περιεχόμενο της γνωστοποίησης της συγκέντρωσης.....	107
αα. Γενικά	107

ββ. Η γνωστοποίηση της ρήτηρας μη ανταγωνισμού δεν αποτελεί προϋπόθεση για την υπαγωγή της στην έννοια του παρεπόμενου περιορισμού της συγκέντρωσης	108
γγ. Η γνωστοποίηση συγκέντρωσης κοινοτικών διαστάσεων με συνοδευτικούς περιορισμούς του ανταγωνισμού «που παρουσιάζουν καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα».....	109
δδ. Δεν εξετάζονται παρεπόμενοι της συγκέντρωσης περιορισμοί του ανταγωνισμού, κατά την απλοποιημένη διαδικασία	111
εε. Η συνήθης γνωστοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή	111
ζζ. Η γνωστοποίηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού	113
β. Ο διοικητικός έλεγχος των γνωστοποιημένων παρεπόμενων περιορισμών	115
αα. Η «κάλυψη» δεν προϋποθέτει τον ανταγωνιστικό έλεγχο των παρεπόμενων περιορισμών	115
ββ. Η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.....	117
γγ. Η πρακτική της Επιτροπής Ανταγωνισμού	121
i. Η πρακτική είναι ενιαία	121
ii. Η διοικητική επικοινωνία με τις γνωστοποιούσες επιχειρήσεις	122
iii. Η Απόφαση – οδηγός	123
iv. Η πρακτική της έκτακτης αυστηρότητας	124
δδ. Το περιεχόμενο του ελέγχου	126
i. Ο κανόνας της «κάλυψης» θεσπίστηκε για να μην ελέγχονται οι παρεπόμενοι περιορισμοί.....	126
ii. Κριτήρια και έκταση του ελέγχου.....	129
iii. Επέκταση του ελέγχου στη γενική ανταγωνιστική νομιμότητα των παρεπόμενων της συγκέντρωσης περιορισμών του ανταγωνισμού	132
iv. Δεν υπάρχουν παράνομοι παρεπόμενοι περιορισμοί του ανταγωνισμού	134
v. Εξαίρεση από την εξαίρεση (άρα επαναφορά στον κανόνα της απαγόρευσης των συμπράξεων), με πρότυπο το άρθρο 29 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1/2003	135
γ. Ο δικαστικός έλεγχος των παρεπόμενων της συγκέντρωσης περιορισμών του ανταγωνισμού.....	138
αα. Και πάλι, στη διασταύρωση του δικαίου των συμπράξεων με το δίκαιο των συγκεντρώσεων	138
ββ. Διαφορές ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης	

και ενώπιον των (πολιτικών) εθνικών Δικαστηρίων από Αποφάσεις της Επιτροπής	140
i. Ακυρωτική προσφυγή στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης	142
ii. Αγωγές στα εθνικά (πολιτικά) Δικαστήρια	144
γγ. Διαφορές ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών και των (πολιτικών) Πολυμελών Πρωτοδικείων από Αποφάσεις της Επιτροπής Ανταγωνισμού.....	146
i. Η αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού για τις συγκεντρώσεις, χωρίς κοινοτική διάσταση, καθώς και για τους παρεπόμενους τους περιορισμούς του ανταγωνισμού	146
ii. Ακυρωτική προσφυγή στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών.....	149
5. Το ουσιαστικό δίκαιο του κανόνα της «κάλυψης»	151
α. Γενικά.....	151
β. Η «κάλυψη» των παρεπόμενων περιορισμών του ανταγωνισμού από την Απόφαση της Επιτροπής, όταν «παρουσιάζουν καινοφανή ή ανεπίλυτα ζητήματα»	153
αα. Η ειδικότερη διαδικασία που τηρείται για την εφαρμογή της παραγράφου 21 του Κανονισμού για τις συγκεντρώσεις (ΕΚ) 139/2004.....	153
ββ. Η «κάλυψη», ως αρνητική πιστοποίηση	154
γγ. Το ειδικότερο περιεχόμενο της αρνητικής πιστοποίησης και η σχέση του με την «κάλυψη».....	157
γ. Η «κάλυψη» των παρεπόμενων περιορισμών του ανταγωνισμού από την Απόφαση της Επιτροπής στις υπόλοιπες περιπτώσεις.....	160
αα. Εισαγωγικά.....	160
ββ. Η «κάλυψη» των παρεπόμενων περιορισμών που ελέγχθηκαν από την Επιτροπή.....	161
γγ. Η «κάλυψη» των παρεπόμενων περιορισμών που δεν ελέγχθηκαν από την Επιτροπή.....	164

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

Η ανταγωνισμική νομιμότητα των παρεπόμενων περιορισμών, ως (ειδική) ρυθμιστική έκφραση της (γενικής) αρχής του παρεπομένου στο δίκαιο των συμπράξεων

I. Το περιεχόμενο της αρχής του παρεπομένου	167
II. Η αρχή του παρεπομένου, ως αρχή του ανταγωνισμικού δικαίου που περι-ορίζει την απαγόρευση των συμπράξεων	168

A. Η ανάγκη ερμηνευτικού περιορισμού της, γενικόλογης, απαγόρευσης των συμπράξεων	168
B. Ο ερμηνευτικός περιορισμός της αντιανταγωνιστικής σύμπραξης, κατά την παρ. 1 των άρθρων 101 ΣΛΕΕ και 1 ν. 3959/2011, παρά τις νομοθετημένες, ρητές, εξαιρέσεις της παρ. 3 (Η μέθοδος του περιορισμού).....	171
1. Ο αποκλεισμός της τελεολογικής συστολής	172
2. Η γραμματική ερμηνεία	173
3. Η συστηματική ερμηνεία.....	174
α. Η απαγόρευση των συμπράξεων με βάση το ρυθμιστικό σχήμα κανόνας – εξαίρεση.....	174
β. Είναι συστηματικά επιτρεπτή η στάθμιση ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων στην παρ. 1, εκτός από την παρ. 3, των άρθρων 101 ΣΛΕΕ και 1 Ν. 3959/2011;	175
γ. Συμπέρασμα	176
4. Η ενδεδειγμένη συσταλτική ερμηνεία.....	177
α. Η διαδικαστική προϊστορία.....	177
β. Η συσταλτική ερμηνεία επιβάλλει τη στάθμιση και στο πλαίσιο εφαρμογής της παρ. 1	178
γ. Οι διαφορές της συσταλτικής ερμηνείας από την τελεολογική συστολή.....	180
δ. Η αρχή του παρεπομένου είναι το αποτέλεσμα της στάθμισης, κατά τη συσταλτική ερμηνεία της παρ. 1	182
Γ. Η αρχή του παρεπομένου στη ρήτρα παράλειψης ανταγωνισμού που συνοδεύει μεταβίβαση επιχείρησης, χωρίς τα χαρακτηριστικά της συγκέντρωσης	183
1. Η ρήτρα παράλειψης ανταγωνισμού στη μεταβίβαση επιχείρησης είναι το πρότυπο ρύθμισης του δικαίου των παρεπόμενων περιορισμών του ανταγωνισμού	183
α. Η πρόβλεψη της Ανακοίνωσης για τους παρεπόμενους, της συγκέντρωσης, περιορισμούς του ανταγωνισμού (2005/C 56/03) και η εύνοια στις συγκεντρώσεις.....	183
β. Η ανταγωνιστική εύνοια και στις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, που δεν είναι συγκεντρώσεις.....	184
γ. Συμπέρασμα	186
2. Η νομική τύχη των συγγενών ρητρών: της παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης καθώς και της αγοράς (προμήθειας) και εφοδιασμού στις μεταβιβάσεις επιχειρήσεων, που δεν είναι συγκεντρώσεις.....	187
α. Η πρόβλεψη της σχετικής Ανακοίνωσης της Επιτροπής.....	187

β. Οι ρήτρες παραχώρησης αδειών εκμετάλλευσης καθώς και οι ρήτρες αγοράς (προμήθειας) και εφοδιασμού περιορίζουν λιγότερο τον ανταγωνισμό από τις ρήτρες μη ανταγωνισμού	188
γ. Η δυναμική του ερμηνευτικού περιορισμού της απαγόρευσης των συμπράξεων σε δικαιοσυγκριτικό επίπεδο	188
III. Η ευρωπαϊκή εκδοχή της ανταγωνισμικής αρχής (των αγγλοσαξονικών εννόμων τάξεων) rule of reason και η, αναφερόμενη ως παραλλαγή της, ancillary restraints doctrine	189
Α. Η αρχή rule of reason, ως περιστολή της απαγόρευσης των συμπράξεων. 189	
1. Η νομολογιακή καταγωγή της αρχής rule of reason από τη doctrine ancillary restraints του Common Law	191
2. Το ειδικότερο περιεχόμενο των αρχών και η μεταξύ τους σχέση, κατά το αμερικανικό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού	192
α. Η αρχή rule of reason	192
β. Η αρχή των per se αντιαναγωνιστικών ρητρών και η κατηγορία των naked restraints	193
γ. Η ancillary restraints doctrine	194
δ. Συμπέρασμα	195
Β. Η προσπάθεια υποδοχής (Rezeption) του rule of reason και της ancillary restraints doctrine στο ενωσιακό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού	196
1. Η δυσχέρεια της μερικής υποδοχής (Partial- ή Teilrezeption)	196
2. Η δικαιοσυγκριτική προβληματική	197
3. Η πραγματική επίδραση των αρχών του αγγλοσαξονικού ανταγωνιστικού δικαίου στο, αντίστοιχο, ενωσιακό δίκαιο και η, ουσιαστική, υποκατάστασή τους από την αρχή του παρεπομένου	199
α. Η μερική υποδοχή ισοδυναμεί με μη υποδοχή	199
β. «Αντικατοπτρισμοί» του rule of reason και της ancillary restraints doctrine, κατά την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού	200
αα. Η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ: πρώην ΔΕΚ)	200
ββ. Η πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	202
γγ. Η αξιοποίηση των αγγλοσαξονικών ανταγωνισμικών αρχών από τη γερμανική θεωρία για τη θεμελίωση της αρχής του παρεπομένου	203
IV. Η συστηματική ένταξη της αρχής του παρεπομένου στο (ενωσιακό και εθνικό) δίκαιο των συμπράξεων	205

A. Η ανάγκη διαμόρφωσης της αρχής δεν είναι μόνο πρακτική (τυπική – διαδικαστική) αλλά είναι και ρυθμιστική (ουσιαστική).....	205
1. Η αρχή του παρεπομένου διαμορφώθηκε, αρχικώς, στο κοινοτικό (ενωσιακό) δίκαιο του ανταγωνισμού, ως «άγραφη» γενική αρχή δικαίου	205
2. Η αρχή του παρεπομένου, μολοντί προέρχεται από το δίκαιο των συγκεντρώσεων, οριοθετεί το πεδίο απαγόρευσης των συμπράξεων....	208
B. Το, μεταγενέστερο, δίκαιο των παρεπόμενων, τη συγκέντρωσης, περιορισμών του ανταγωνισμού, ως νομοθετική βάση της αρχής του παρεπομένου.....	209
1. Οι προϋποθέσεις εφαρμογής της αρχής του παρεπομένου: η άμεση σύνδεση και ο αναγκαίος χαρακτήρας	209
2. Οι έννομες συνέπειες από την εφαρμογή της αρχής του παρεπομένου, με ρυθμιστικό πρότυπο τον κανόνα της «κάλυψης» (Το ιαματικό αποτέλεσμα από την εφαρμογή της αρχής του παρεπομένου)	212

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΟΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

I. Το παράδειγμα της ρήτρας παράλειψης ανταγωνισμού στη μεταβίβαση επιχείρησης	215
II. Η ανάγκη ερμηνευτικού περιορισμού της απαγόρευσης των συμπράξεων.....	216
III. Το δίκαιο των παρεπόμενων της συγκέντρωσης περιορισμών του ανταγωνισμού	217
IV. Η αρχή του παρεπομένου, ως γενική αρχή του δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού.....	219
Βιβλιογραφία.....	221
Λημματικό ευρετήριο.....	225